

Katowice, 31 marca 2019 r.

dr hab. Gabriela Silva

Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ

mgr Joanny Moskowicz

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna w Krakowie, Wydział Wokalno-Aktorski, pismo z dnia 28 lutego 2019 roku informujące o powołaniu mnie na recenzenta przez Radę Wydziału.

Dotyczy:

Uchwały Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego z dnia 1 lutego 2016 roku w sprawie:

- wszczęcia, na wniosek Pani Joanny Moskowicz z dnia 1 grudnia 2015 roku, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej wokalistyka,
- wyznaczenia promotora.

Uchwały Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego z dnia 14 listopada 2018 roku w sprawie:

- wyznaczenia recenzentów.

Do nadesłanego mi przez przewodniczącą Rady pisma datowanego na 28 lutego 2019 roku, informującego o wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta pracy doktorskiej pani mgr Joanny Moskowicz pt. „Elementy egzotyki oraz orientalny koloryt partii Leili w *Poławiaczach perel* G. Bizeta – budowa roli, psychologia postaci, aspekt wykonawczy”, została dołączona następująca dokumentacja z posiedzenia Rady Wydziału w dniu 1 lutego 2016 roku:

- uchwała o wszczęciu przewodu doktorskiego,

- uchwała o wyznaczeniu promotora w osobie dr hab. Małgorzaty Ratajczak.

Dokumentacja z posiedzenia Rady Wydziału w dniu 14 listopada 2018 roku:

- uchwała o wyznaczeniu recenzenta w osobie dr hab. Gabrieli Silvy,
- uchwała o wyznaczeniu recenzenta w osobie prof. dr hab. Beaty Zawadzkiej-Kłós,
- wyciąg z protokołu przebiegu posiedzenia Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego,
- protokoły Komisji Skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań,
- lista obecności członków Rady Wydziału.

Powyższe dokumenty zostały podpisane przez przewodniczącą Rady.

Na posiedzeniu wszczynającym było obecnych 14 członków Rady Wydziału na ogólną liczbę 16, w tym 9 członków Rady na ogólną liczbę 11 uprawnionych do głosowania w sprawach przewodowych. Oddano 9 głosów ważnych, za wszczęciem przewodu było 8 głosów, głosów przeciwnych 0, wstrzymujących 1. Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Na posiedzeniu wyznaczającym recenzentów udział wzięło 10 członków Rady Wydziału na ogólną liczbę 18, w tym 6 członków Rady na ogólną liczbę 11 uprawnionych do głosowania w sprawach przewodowych. Oddano 6 głosów ważnych, za wyznaczeniem recenzentów było 6 głosów, głosów przeciwnych 0, wstrzymujących 0. Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Niniejszym stwierdzam, że przyjęcie tematu pracy doktorskiej, jej koncepcji oraz wszczęcie przewodu doktorskiego i wyznaczenie promotora i recenzentów nie budzi żadnych zastrzeżeń prawnych.

Całość dokumentacji przewodowej otrzymałam wraz z pismem o sporządzenie recenzji z dnia 28 lutego 2019 roku.

W skład teczki zawierającej materiały niezbędne do przeprowadzenia recenzji wchodzi:

Cześć I

- wniosek o wszczęcie postępowania,
- wniosek o wyznaczenie promotora pracy,

- uwierzytelnione odpisy dyplomów ukończenia studiów,
- kwestionariusz osobowy,
- uwierzytelniona kserokopia dowodu osobistego,
- życiorys,
- konspekt pracy doktorskiej,
- stypendia i nagrody,
- dyplomy,
- kursy mistrzowskie,
- rekomendacje i opinie.

Cześć II

- opis dorobku twórczego i artystycznego,
- wykaz spektakli i koncertów,
- partie operowe, operetkowe i musicalowe,
- partie oratoryjno-kantatowe,
- recenzje.

Cześć III dokumentacji jest ilustracją części II w postaci plakatów, programów i raportów z przedstawień.

Podstawowe dane o kandydatce

Joanna Moskowicz urodziła się w Łodzi. Jest absolwentką Akademii Muzycznej w Łodzi w klasie prof. Delfiny Ambroziak; otrzymała dyplom z wyróżnieniem. Ukończyła także studia podyplomowe w Akademii Muzycznej we Wrocławiu w klasie prof. Ewy Czermak. Uczestniczyła w kursach mistrzowskich prof. Barbary Schlick, prof. Ingrid Kremling, prof. Ewy Czermak, prof. Ryszarda Karczykowskiego i prof. Teresy Żylis-Gary.

Jest laureatką licznych konkursów, m.in.:

- III Konkursu Wokalnego im. Haliny Halskiej we Wrocławiu,
- VIII Konkursu Wokalnego w Dusznikach-Zdroju,
- Konkursu Pieśni Polskiej w Warszawie (2007 r.),
- Konkursu „La Boheme” w Weronie (2009 r.),

- VIII Konkursu Moniuszkowskiego – za wykonanie arii Olimpi z opery „Opowieści Hoffmana” (W tym konkursie międzynarodowe jury uhonorowało śpiewaczkę nagrodą specjalną dla najlepszego sopranu koloraturowego oraz najlepszej polskiej śpiewaczki – 2013 r).

Brała udział w następujących festiwalach w Polsce:

- Cantus Organi,
- Międzynarodowy Festiwal Muzyczny J.I Schnabla w Nowogrodźcu,
- Dolnośląski Festiwal Muzyczny,
- Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej w Oleśnicy.

Występowała także na festiwalach zagranicznych:

- Sommerfestspiele w Xanten,
- Schlossfestspiele w Regensburgu.

W 2006 r. była stypendystką Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a w 2012 r. – stypendystką Richard-Wagner Stipendienstiftung w Bayreuth.

Na scenie operowej debiutowała rolą Rozyny w premierowym spektaklu „Cyrulika sewilskiego” G. Rossiniego w Teatrze Wielkim w Łodzi w roku 2007.

W roku 2008 została solistką Opery Wrocławskiej, gdzie zadebiutowała partią Królowej Nocy w „Czarodziejskim flecie” W.A. Mozarta.

W roku 2010 debiutowała na scenie Opery Narodowej w Warszawie partią Królowej Nocy w spektaklu „W krainie Czarodziejskiego fletu”.

Latem 2012 roku wzięła udział w produkcji „Gianni Schicchi” organizowanej przez Bergen Nasjonale Opera w Norwegii pod dyrekcją Anne Randine Øverby.

Współpracuje z Operą Krakowską (partia Arseny w „Baronie cygańskim” J. Straussa), Teatrem Wielkim w Poznaniu (partia Rozyny z opery „Cyrulik sewilski” G. Rossiniego), Operą Narodową w Warszawie (Królowa Nocy w operze „Czarodziejski flet” W. A. Mozarta), Teatrem Wielkim w Łodzi (partia Rozyny z opery „Cyrulik sewilski” G. Rossiniego), Operą Nova w Bydgoszczy (Królowa Nocy w operze „Czarodziejski flet” W. A. Mozarta i partia Adeli w „Zemście nietoperza” J. Straussa), Operą i Filharmonią

Podlaską w Białymstoku, Operą na Zamku w Szczecinie (Królowa Nocy w operze „Czarodziejski flet” W. A. Mozarta). W swoim dorobku posiada również liczne dzieła oratoryjne.

Nie sposób podważyć ogromnego dorobku artystycznego pani mgr Joanny Moskowicz. Jej działalność artystyczna i osiągnięcia stanowią znaczący wkład w polską kulturę muzyczną oraz przyczyniają się do propagowania jej poza granicami kraju.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska pani Joanny Moskowicz pod tytułem „Elementy egzotyki oraz orientalny koloryt partii Leili w *Poławiaczach pereł* G. Bizeta – budowa roli, psychologia postaci, aspekt wykonawczy” składa się z dzieła artystycznego zapisanego na DVD, którym są „Poławiacze pereł” G. Bizeta, oraz jego opisu. Na opis składają się: streszczenie, wstęp, cztery rozdziały wyczerpujące temat w podrozdziałach, zakończenie i bibliografia.

We wstępie doktorantka przedstawia ideę powstania pracy, którą była chęć poszerzenia wiedzy na temat „Poławiaczy pereł”, gdyż, jak autorka słusznie zauważyła, brakuje publikacji w języku polskim na ten temat.

W rozdziale pierwszym pracy, zatytułowanym „Opera w epoce romantyzmu”, autorka pokazuje tło historyczno-kulturowe, jak i wskazuje cechy, które miały wpływ na rozwój opery jako gatunku i wykształcenie się opery romantycznej. Przedstawia najważniejszych twórców – nie tylko kompozytorów, ale i pisarzy. Opisuje także rozwój opery romantycznej w kilku ośrodkach europejskich.

Rozdział drugi poświęcony jest życiu i twórczości Georges’a Bizeta. Doktorantka scharakteryzowała szerzej kilka utworów, co pomaga lepiej zrozumieć miejsce, jakie w twórczości Bizeta zajmują „Poławiacze pereł”.

Rozdział trzeci stanowi trzon pracy. Zawiera informacje na temat powstania „Poławiaczy pereł” oraz przedstawia sylwetki twórców. Szczegółowej analizie została poddana partia Leili – w tym celu autorka przyjrzała się również postaciom kapłanek w innych dziełach. Ta analiza pozwoliła jej dogłębnie scharakteryzować problemy wykonawcze tej partii.

Rozdział czwarty to kalendarium i opis wystawień dzieła, informacje na temat inscenizacji „Poławiaczy pereł” oraz daty premier w znaczących teatrach operowych, spis

dostępnych nagrań CD i DVD, jak i nazwiska najważniejszych wykonawców głównych partii. Bogata galeria zdjęć zapoznaje nas ze scenografią i kostiumami.

W zakończeniu, poza wnioskami, doktorantka przedstawia najważniejsze argumenty świadczące o zainteresowaniu „Poławiaczami pereł”.

Omawiana praca zawiera ponad 90 stron. Pod względem językowym została napisana wzorcowo – sposób wypowiedzi i stosowane słownictwo stanowią o wielkiej swobodzie pióra autorki. Praca pisemna jest opisem dzieła artystycznego i tylko w połączeniu obu tych elementów otrzymujemy pracę doktorską. Wszystkie zagadnienia teoretyczne odnośnie do wykonania załączonego dzieła artystycznego zostały przedstawione bardzo drobiazgowo i w pełni wyczerpują temat.

Oceniając dzieło artystyczne, które miałam przyjemność również oglądać osobiście na spektaklu premierowym we Wrocławiu, pragnę podkreślić, iż artystka dysponuje ciekawym w barwie głosem sopranowym o rozległej skali i dużej sprawności technicznej. W sposób bardzo sugestywny i przemyślany kreuje zapisaną na nagraniach CD i DVD partię Leili.

Jej ogromna muzykalność, umiejętność operowania barwą i wolumenem sprawiają, że treść i ekspresja zawarta w partii Leili znajdują właściwe przesłanie. Znakomita dykcja i zastosowane środki wyrazowe, od delikatnego *piano* (w wysokiej tessiturze) aż po zamierzone *fortissimo*, nadają dziełu wyjątkowy charakter emocjonalny. Pragnę także podkreślić znakomitą technikę wykonawczą autorki, wspaniale wyrównane rejestry, dużą swobodę w bardzo trudnych pasażach wokalnych, pięknie i krystalicznie brzmiące dźwięki w najwyższym rejestrze i bardzo dobry warsztat aktorski. Interpretacja wokalna tej partii w wykonaniu mgr Joanny Moskowicz jest nacechowana ogromną kulturą i właściwym rozumieniem relacji między słowem a muzyką.

Wszystkie te elementy składają się na moją ocenę, iż kreacja pani Moskowicz, utrwalona w dziele artystycznym na CD i DVD, jest wybitna.

Konkluzja

Praca doktorska mgr Joanny Moskowicz „Elementy egzotyki oraz koloryt partii Leili w *Poławiaczach pereł* G. Bizeta – budowa roli, psychologia postaci, aspekt wykonawczy”, składająca się z dzieła, którym jest nagranie na płytach CD i DVD, jak i opis tego dzieła, a

także dostarczona dokumentacja dorobku artystycznego doktorantki zasługują na najwyższą ocenę.

Uwypuklenie orientalnego kolorytu partii Leili, nie za często wykonywanej ze względu na ogromne trudności wokalne, mniej znane szerokiej publiczności, a nawet studentom, jak i wnikliwość badawcza oraz staranność opisu każą mi tak wysoko ocenić ten doktorat, podkreślając, iż stanowi on duży wkład do polskiej kultury muzycznej, a szczególnie wokalne.

Sama sylwetka artystki, wyłaniająca się z dostarczonej dokumentacji, jak i jej ścieżka muzyczna, pozwalają wierzyć, iż będzie ona niewątpliwie znakomitym dydaktykiem, zarówno w sferze naukowej, jak i wykonawczej.

Niniejsza praca doktorska powinna znaleźć się w obiegu publicznym, ponieważ wnosi interesujący wkład w rozwój dyscypliny wokalne, jak również będzie pomocna dla innych sopranistek przygotowujących się do trudnej roli Leili, zarówno w aspekcie technicznym, jak i psychologicznym.

Umiejętności muzyczno-artystyczne kandydatki są na bardzo wysokim poziomie, a w opisie dzieła wykazała się ona ogromną wiedzą merytoryczną popartą doświadczeniem scenicznym, co stanowi o znaczącej wartości jej rozprawy. Zasługuje na najwyższą ocenę.

Pani Joanna Moskowicz w pełni rozwiązała założone zagadnienia artystyczne i tym samym spełnia wymagania Ustawy.

Stawiam wniosek o przyjęcie tej pracy i nadanie na jej podstawie pani mgr Joannie Moskowicz stopnia doktora.

dr hab. Gabriela Silva

